

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 242/2010-51

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. februára 2011 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Petra Brňáka vo veci sťažnosti MUDr. D. B., B., zastúpeného advokátkou JUDr. A. V., T., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C/70/2004 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo MUDr. D. B. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C/70/2004 porušené bolo.

2. MUDr. D. B. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré je Okresný súd Trnava p o v i n n ý zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky ukladá zaplatiť trovy právneho zastúpenia D. B. v sume 254,88 € (slovom dvestopäťdesiatštyri eur a osemdesiatosem centov) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. A. V., T., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Trnava je povinný uhradiť štátu trovy právneho zastúpenia v sume 254,88 € (slovom dvestopäťdesiatštyri eur a osemdesiatosem centov) na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 242/2010-41 z 11. novembra 2010 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť MUDr. D. B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C/70/2004 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 11 C/251/1999).

2. Sťažovateľ svoju sťažnosť okrem iného odôvodnil tým, že nálezom ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 141/06 bolo prikázané okresnému súdu konať v predmetnej veci bez zbytočných prieťahov. Ďalej sťažovateľ uviedol: *„Žaloba bola podaná dňa 24. 02. 1999 na Okresnom súde... súdne konanie nie je dodnes ukončené a je na prvostupňovom súde 12. rok bez meritorného rozhodnutia...“*

Početné sťažnosti predsedovi Okresného súdu... nevedli k odstráneniu prietahov v konaní.“

3. Sťažovateľ je toho názoru, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, a na základe toho navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C/70/2004 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 11 C/25/1999) porušil základné právo MUDr. D. B., aby jeho vec bola prerokovaná bez zbytočných prietahov, ako právo zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

2. Okresnému súdu Trnava v konaní pod sp. zn. 25 C/70/2004 sa prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

3. MUDr. D. B. sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 46 284.- eur, ktoré mu je okresný súd v Trnave vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. V kancelárii Ústavného súdu SR ukladá zaplatiť trovy právneho zastúpenia MUDr. D. B. podľa vyčíslenia, ktoré bude doručené.

5. Okresný súd Trnava je povinný uhradiť štátu trovy právneho zastúpenia podľa bodu 4 na účet kancelárie Ústavného súdu SR do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

4. Žiadosť sťažovateľa o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia právna zástupkyňa odôvodnila takto: *„... vzhľadom na jeho osobné pomery spočívajúce v závažnom zdravotnom stave ale najmä na dĺžku konania je zodpovedajúce priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie.“*

5. Na základe žiadosti ústavného súdu predseda okresného súdu listom sp. zn. 1 SprV/314/2010 z 3. júna 2010 uviedol chronológiu procesných úkonov, ktoré vo veci vykonal okresný súd od právoplatnosti nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 141/06, ktoré zhodnotil tak, že *„Z prehľadu úkonov je zrejmé, že zákonná sudkyňa... vo veci postupuje plynulo, bez zbytočných prietahov... vo veci je nariadený termín pojednávania na deň 24. 6. 2010.“* Okresný súd na tomto stanovisku zotrval aj v liste sp. zn. 1 SprV314/2010 z 24. novembra 2010, v ktorom ďalej uviedol: *„konajúca sudkyňa... odročila pojednávanie*

zo dňa 24. 6. na 23. 9. 2010. Pojednávanie dňa 23. 9. 2010 odročila na 28. 9. 2010 za účelom vyhlásenia rozsudku. Predpokladaný rozsudok však dňa 28. 9. 2010 vyhlásený nebol, pojednávanie bolo odročené na neurčito z dôvodu práceneschopnosti sudkyne... Po uplynutí 6 týždňov dlhodobej neprítomnosti v práci bola dňa 9. 11. 2010 uvedená vec pridelená sudkyňi..., ktorá zatiaľ vo veci nerealizovala žiadne úkony.“ Uvedené vyjadrenia odporcu ústavný súd zaslal listom právnej zástupkyňi sťažovateľa, ktorá nezaujala stanovisko k vyjadreniu predsedu okresného súdu.

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou namietaného porušenia práv – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných na meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. v primeranej lehote (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

7. Z obsahu sťažnosti, k nej pripojených písomností, zo spisu okresného súdu sp. zn. 25 C/70/2004 a s prihliadnutím aj na skutkový stav zistený v konaní pred ústavným súdom sp. zn. III. ÚS 141/06, keďže ide o to isté konanie okresného súdu, ústavný súd zistil, že 22. októbra 2001 sťažovateľ podal okresnému súdu podanie označené ako „... Oprava a zmena žalovaného... Upresnenie petitu“, v ktorom sa domáhal zaplataenia svojej pohľadávky vzniknutej zo zmluvy o pôžičke uzavretej 15. januára 1998 proti žalovaným JUDr. F. G. a F. G. ml. (ďalej len „žalovaní“). V uvedený deň doručil sťažovateľ okresnému súdu aj svoj návrh na vydanie predbežného opatrenia v uvedenej veci, ktoré okresný súd zaevidoval pod sp. zn. 11 Nc 1687/01. Podľa zápisnice spísanej 12. novembra 2001 sa na

okresný súd dostavil sťažovateľ, ktorý uviedol, že jeho návrh z 22. októbra 2001 má súd považovať za nový návrh (sťažovateľ v ňom označil iných žalovaných a vymedzil iný petit, ako vo veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 11 C 251/01). Okresný súd konanie vo veci vedenej pod sp. zn. 11 C 251/01 na základe vyjadrenia sťažovateľa z 12. novembra 2001 zastavil. Následne okresný súd 16. apríla 2004 vec vedenú pod sp. zn. 11 Nc 1687/01 previedol do registra „C“, kde jej bola pridelená sp. zn. 25 C/70/2004. O sťažnosti sťažovateľa na prietahy v predmetnom konaní rozhodol ústavný súd nálezom č. k. III. ÚS 141/06-46 z 3. novembra 2006.

8. Po vynesení nálezu (bod 6 *in fine*) okresný súd vo veci vykonal tieto úkony:

- 20. decembra 2006 okresný súd na Okresnej prokuratúre Trnava (ďalej len „okresná prokuratúra“) dopytom žiadal, aby v lehote 10 dní oznámila, v akom štádiu je konanie týkajúce sa obvinených JUDr. F. G. a F. G. ml.,

- 22. decembra 2006 okresná prokuratúra okresnému súdu oznámila, že prípravné konanie vedené proti obvineným JUDr. F. G. a F. G. ml. bolo skončené a po preštudovaní spisu bude rozhodnuté, či sa podá obžaloba alebo či vec bude vrátená na doplnenie vyšetrovania,

- 4. mája 2007 okresný súd na okresnej prokuratúre dopytom žiadal, aby v lehote 10 dní oznámila, v akom štádiu je konanie vedené proti obvineným JUDr. F. G. a F. G. ml.,

- 9. mája 2007 okresná prokuratúra okresnému súdu oznámila, že vo veci proti obvineným JUDr. F. G. a F. G. ml. prebieha doplnenie vyšetrovania,

- 28. septembra 2007 sťažovateľ upozornil okresný súd na prietahy v konaní okresného súdu a nerešpektovanie nálezu ústavného súdu,

- 29. októbra 2007 sťažovateľ okresnému súdu navrhol pribratie do konania ďalších osôb na strane odporcu v 3. a 4. rade,

- 26. februára 2008 okresný súd vydal uznesenie č. k. 25 C/70/2004-166, ktorým pribral do konania ďalšie osoby na strane odporcu v 3. a 4. rade,

- 28. februára 2008 okresný súd požiadal Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Trnava, Úrad Justičnej a kriminálnej polície v Trnave, o zapožičanie spisu vedeného pod sp. zn. ČVS: OUV-194/10-1999,

- 22. marca 2008 sťažovateľ navrhol okresnému súdu pribratie do konania ďalšej osoby na strane odporcu,
- 15. apríla 2008 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby v lehote 5 dní oznámil dátum narodenia odporcu vo 4. rade a jeho bydlisko,
- 26. apríla 2008 sťažovateľ oznámil okresnému súdu požadované údaje o odporcovi vo 4. rade a zároveň upozornil okresný súd na prieťahy v konaní,
- 30. apríla 2008 sťažovateľ navrhol okresnému súdu vykonanie dokazovania vypočutím označených svedkov,
- 16. mája 2008 okresný súd požiadal Register obyvateľov Slovenskej republiky v Banskej Bystrici o oznámenie pobytu R. Š. (odporcu vo 4. rade),
- 26. augusta 2008 sťažovateľ podal predsedovi okresného súdu sťažnosť na prieťahy v konaní,
- 16. septembra 2008 okresný súd vydal uznesenie č. k. 25 C/70/2004-188, ktorým ustanovil odporcovi vo 4. rade opatrovníka pre konanie vo veci,
- 16. septembra 2008 okresný súd nariadil termín pojednávania na 7. október 2008,
- 7. októbra 2008 okresný súd vykonal súdne pojednávanie, na ktorom vypočul sťažovateľa a odporkyňu v 3. rade a pojednávanie odročil na 4. november 2008,
- 7. októbra 2008 okresný súd vydal uznesenie č. k. 25 C/70/2004-197, ktorým pribral do konania ďalšiu navrhovanú osobu na strane odporcu v 5. rade,
- 10. októbra 2008 sťažovateľ navrhol okresnému súdu vydanie predbežného opatrenia vo veci,
- 14. októbra 2008 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby v lehote 10 dní doplnil návrh na vydanie predbežného opatrenia s presným označením účastníkov konania a upresnil petit, ktorý musí odôvodniť,
- 20. októbra 2008 sťažovateľ upresnil návrh na vydanie predbežného opatrenia,
- 4. novembra 2008 okresný súd vykonal súdne pojednávanie, na ktoré sa dostavil len sťažovateľ, odporcovia v 1. – 5. rade na pojednávaní neboli prítomní, z toho odporca v 1. rade nemal vykázané doručenie predvolania a odporca v 5. rade sa ospravedlnil telefonicky z pojednávania, súd pojednávanie odročil na neurčito,
- 5. novembra 2008 sťažovateľ prostredníctvom právneho zástupcu vzal späť návrh na vydanie predbežného opatrenia,

- 10. novembra 2008 okresný súd vydal uznesenie č. k. 25 C/70/2004-221, ktorým zastavil konanie o návrhu na vydanie predbežného opatrenia,
- 10. novembra 2008 okresný súd nariadil termín pojednávania na 4. december 2008,
- 10. novembra 2008 sťažovateľ požiadal okresný súd, aby pozbavil ustanoveného právneho zástupcu, aby ho vo veci zastupoval z dôvodu, že na pojednávanie 7. októbra 2008 prišiel pod vplyvom alkoholu v sprievode odporcu v 1. a 2. rade a ohováral sťažovateľa od podania žaloby na odporcu v 5. rade,
 - 2. decembra 2008 odporca v 5. rade predložil okresnému súdu vyjadrenie k žalobnému návrhu,
 - 4. decembra 2008 okresný súd vykonal súdne pojednávanie za účasti sťažovateľa a po vypočutí sťažovateľa pojednávanie odročil na 15. január 2009,
 - 4. decembra 2008 sťažovateľ podal odvolanie proti uzneseniu č. k. 25 C/70/2004-221 o zastavení konania o návrhu na vydanie predbežného opatrenia,
 - 9. decembra 2008 sťažovateľ uplatnil u predsedu okresného súdu sťažnosť na priet'ahy v konaní,
 - 16. decembra 2008 okresný súd zaslal odporcom odvolanie, aby sa vyjadrili v lehote 10 dní k podanému odvolaniu,
 - 19. decembra 2008 sa právny zástupca sťažovateľa vyjadril k podanému odvolaniu a požiadal okresný súd, aby súd zrušil uznesenie, ktorým ho ustanovil za právneho zástupcu sťažovateľa z dôvodu porušenia dôvery medzi advokátom a klientom,
 - 7. januára 2009 okresný súd zrušil nariadené pojednávanie bez uvedenia dôvodu,
 - 12. januára 2009 k podanému odvolaniu sa vyjadril odporca v 5. rade,
 - 28. januára 2009 okresný súd uznesením č. k. 25 C/70/2004-262 ustanovil okresný súd sťažovateľovi pre celé konanie nového právneho zástupcu a zrušil predchádzajúce uznesenie z 24. júna 2003 č. k. 11 Nc 1687/01-03,
 - 29. januára 2009 okresný súd požiadal Obvodné oddelenie Policajného zboru v Trnave, aby v lehote 10 dní doručilo odporcom v 1. a 3. rade uznesenie č. k. 25 C/70/2004-262,
 - 17. februára 2009 sťažovateľ upozornil zákonnú sudkyňu na priet'ahy v konaní,
 - 19. februára 2009 okresný súd odvolanie sťažovateľa zo 4. decembra 2008 opätovne zaslal odporcom, aby sa v lehote 15 dní k nemu vyjadrili,

- 24. februára 2009 zákonná sudkyňa vzniesla námietku zaujatosti v predmetnej veci z dôvodu, že sťažovateľ ju opakovane obviňuje z trestnej činnosti,
- 25. februára 2009 okresný súd predložil Krajskému súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) spis, aby rozhodol o vznesenej námietke zaujatosti,
- 5. marca 2009 Obvodné oddelenie Policajného zboru v Trnave vrátilo nedoručené zásielky odporcom v 1. a 3. rade,
- krajský súd 26. februára 2009 uznesením č. k. 9 NcC/11/2009-275 rozhodol o námietke zaujatosti tak, že zákonná sudkyňa nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania v tejto veci, a spis vrátil okresnému súdu 9. marca 2009,
- 14. apríla 2009 okresný súd požiadal Obvodné oddelenie Policajného zboru v Trnave, aby v lehote 10 dní doručilo odporcom v 1. a 3. rade zásielky,
- 15. mája 2009 okresný súd predložil krajskému súdu spis, aby rozhodol o podanom odvolaní sťažovateľa zo 4. decembra 2009, krajský súd prevzal spis 20. mája 2009,
- 1. júna 2009 okresný súd požiadal krajský súd o zapožičanie spisu sp. zn. 25 C/70/2004 z dôvodu, že vo veci je podaná sťažnosť,
- 5. júna 2009 krajský súd zapožičal spis sp. zn. 25 C/70/2004 okresnému súdu,
- 10. júna 2010 zákonná sudkyňa vzniesla námietku zaujatosti z dôvodu, že sťažovateľ podal návrh na disciplinárne konanie proti jej osobe,
- 14. júla 2009 Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky vrátilo spis sp. zn. 25 C/70/2004,
- 15. júla 2009 Prezídium Policajného zboru, Úrad boja proti korupcii, odbor boja proti korupcii – Západ Nitra požiadal okresný súd o zaslanie fotokópie spisu sp. zn. 25 C/70/2004,
- 17. júla 2009 okresný súd zaslal Prezídiu Policajného zboru, Úradu boja proti korupcii, odboru boja proti korupcii – Západ Nitra fotokópie spisu sp. zn. 25 C/70/2004,
- 18. augusta 2009 sťažovateľ podal okresnému súdu návrh na vydanie predbežného opatrenia vo veci,
- 18. augusta 2009 okresný súd vydal uznesenie č. k. 24 C/70/2004-326, ktorým vyzval sťažovateľa na upresnenie petitu návrhu na vydanie predbežného opatrenia,
- 18. augusta 2009 okresný súd vydal uznesenie č. k. 24 C/70/2004-328, ktorým nariadil predbežné opatrenie podľa návrhu sťažovateľa,

- 6. augusta 2009 požiadal krajský súd o vrátenie zapožičaného spisu sp. zn. 25 C/70/2004,

- 4. septembra 2009 okresný súd krajskému súdu oznámil, že vo veci bolo vydané predbežné opatrenie, ktoré sa doručuje a po jeho právoplatnosti bude spis vrátený krajskému súdu,

- 7. septembra 2009 bola okresnému súdu doručená urgencia krajského súdu na vrátenie zapožičaného spisu sp. zn. 25 C/70/2004,

- 17. septembra 2009 odporkyňa v 3. rade podala odvolanie proti uzneseniu č. k. 24 C/70/2004-328,

- 21. septembra 2009 okresný súd požiadal Obvodné oddelenie Policajného zboru v Trnave, aby v lehote 10 dní doručilo odporcovi v 1. rade zásielku,

- 7. októbra 2009 bolo okresnému súdu doručené odvolanie odporcu v 5. rade proti uzneseniu o nariadení predbežného opatrenia,

- 8. októbra 2009 bola okresnému súdu doručená urgencia krajského súdu na vrátenie spisu sp. zn. 25 C/70/2004 s upozornením, že spôsobuje prieťahy v konaní krajského súdu,

- 13. októbra 2009 Obvodné oddelenie Policajného zboru v Trnave vrátilo okresnému súdu nedoručenú zásielku pre odporcu v 1. rade,

- 13. októbra 2009 okresný súd odoslal spis sp. zn. 25 C/70/2004 krajskému súdu,

- 29. októbra 2009 krajský súd uznesením č. k. 9 Co/176/2009-348 rozhodol o odvolaní odporcu v 5. rade proti uzneseniu č. k. 25 C/70/2004-262 tak, že odvolanie odmietol, spis bol vrátený okresnému súdu 27. novembra 2009,

- advokát JUDr. R. C., T., podal 10. novembra 2009 okresnému súdu návrh, aby zrušil uznesenie o jeho ustanovení za právneho zástupcu sťažovateľa,

- 8. decembra 2009 okresný súd zaslal spis krajskému súdu na rozhodnutie o podanom odvolaní proti uzneseniu o nariadení predbežného opatrenia, krajský súd spis sp. zn. 25 C/70/2004 prevzal 10. decembra 2009,

- 23. decembra 2009 vrátil krajský súd spis sp. zn. 25 C/70/2004 okresnému súdu z dôvodu chybného postupu okresného súdu v doručovaní uznesenia a odvolania proti uzneseniu odporcovi v 1. rade,

- 28. decembra 2009 sťažovateľ podal predsedovi okresného súdu sťažnosť na prieťahy v konaní,

- 11. januára 2010 okresný súd zaslal uznesenie č. k. 24 C/70/2004-328 odporcovi v 1. rade,

- 23. februára 2010 okresný súd zaslal krajskému súdu spis sp. zn. 25 C/70/2004 na rozhodnutie o podanom odvolaní proti uzneseniu č. k. 24 C/70/2004-328, krajský súd prevzal spis 25. februára 2010,

- krajský súd 24. marca 2010 uznesením č. k. 23 Co/55/2010-372 rozhodol tak, že uznesenie o vydaní predbežného opatrenia zmenil tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia proti odporcovi v 3. rade zamietol; okresný súd prevzal spis 30. marca 2010,

- 12. apríla 2010 okresný súd vydal uznesenie č. k. 25 C/70/2004-380, ktorým priznal ustanovenému právnenému zástupcovi sťažovateľa odmenu a náhradu hotových výdavkov,

- 2. júna 2010 okresný súd nariadil termín pojednávania na 24. jún 2010,

- 11. júna 2010 sťažovateľ upozornil na priet'ahy v konaní a na ťažkosti v komunikácii s ustanovenou advokátkou, ktorá sťažovateľa neinformuje o veci, a preto musí chodiť pre informácie na okresný súd,

- okresný súd nepredvolal písomne sťažovateľa na pojednávanie 24. júna 2010,

- okresný súd spísal zápisnicu zo súdneho pojednávania 24. júna 2010, z ktorej sa zisťuje, že navrhovateľ bol zastúpený právnou zástupkyňou, odporcovia v 1. až 3. rade osobne prítomní, odporca vo 4. rade zastúpený opatrovníčkou osobne prítomnou a odporca v 5. rade zastúpený právnym zástupcom; súd pojednávanie neuskutočnil, nevykonal žiadne úkony vo veci a pojednávanie odročil bez uvedenia dôvodu na 23. september 2010,

- 23. septembra 2010 uskutočnil okresný súd pojednávanie, ktoré bolo odročené pre účely vyhlásenia rozsudku na 28. september 2010; rozsudok vyhlásený nebol a pojednávanie bolo odročené na neurčito z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne.

III.

9. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

11. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 220/04, IV. ÚS 365/04). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej aj „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie. Podľa § 135 ods. 1 OSP súd je viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnutelný podľa osobitných predpisov, a kto ich spáchal. Podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet. Podľa § 111 ods. 1 a 2 OSP ak je konanie prerušené, nevykonávajú sa pojednávania a neplynú lehoty podľa tohto zákona. Ak sa v konaní pokračuje, začínajú lehoty plynúť znova. Len čo odpadne prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo, pokračuje súd v konaní i bez návrhu.

12. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prierahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

13. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci (pozri bod 11), predmetom konania vedeného okresným súdom je rozhodovanie o zaplatenie peňažnej čiastky s príslušenstvom. Vzhľadom na nutnosť prihliadať na výsledky úkonov orgánov činných v trestnom konaní možno napadnuté konanie považovať po skutkovej stránke za zložitejšie. Samotnú skutkovú zložitosť však nemožno dávať do súvislosti s pretrvávajúcou neefektívnou činnosťou okresného súdu. Po právnej stránke ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov.

14. Správanie účastníka konania (pozri bod 11) je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prierahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd pri preskúmaní spisu zistil okolnosti, na základe ktorých tiež sťažovateľ prispel k celkovej dĺžke konania, predovšetkým nekoncentrovanosťou navrhovania a predkladania dôkazov, ako aj v súvislosti s predkladaním jeho procesných návrhov v priebehu súdneho konania. Na druhej strane sťažovateľ urgoval okresný súd (28. septembra 2007, 26. augusta 2008, 9. decembra 2008, 17. februára 2009, 28. decembra 2009, 11. júna 2010), aby vo veci konal bez prierahov a nariadil termín pojednávania.

15. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa, bol postup samotného okresného súdu (pozri bod 11). Pri skúmaní skutočnosti, či v dôsledku jeho postupu došlo k porušeniu uvedeného základného práva, ústavný súd zistil, že to tak je, a to napriek tomu, že plynulému postupu nebránila žiadna relevantná zákonná prekážka v konaní (II. ÚS 3/00, III. ÚS 46/04). Ústavný súd zároveň pri posudzovaní prihliadal aj na § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len

čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Ústavný súd konštatuje predovšetkým neefektívne správanie okresného súdu, ktoré v spojitosti s celkovou dĺžkou súdneho konania (takmer 10 rokov) a už zistenými priet'ahmi ústavným súdom (nález sp. zn. III. ÚS 141/06 z 3. novembra 2006) mali za následok zistenie ďalších priet'ahov (od decembra 2006), pretože okresný súd nevykonával úkony smerujúce k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa s'ťažovateľ nachádzal. Ústavný súd sa priklonil k názoru s'ťažovateľa, že k zbytočným priet'ahom v konaní došlo, aj keď v predmetnej veci okresný súd určité úkony vykonal. Okresný súd však vzhľadom na celkovú dĺžku konania a už uvedené rozhodnutie ústavného súdu o zistených priet'ahoch nekonal sústredene a efektívne, keď síce uskutočňoval súdne pojednávania, ktoré odročoval (aj na neurčito).

16. Ústavný súd zistil, že v počiatocnej fáze (od predchádzajúceho nálezu ústavného súdu) plynulému postupu okresnému súdu bránila zákonná prekážka prerušeného konania trvajúca do 7. októbra 2008, keď uskutočnil súdne pojednávanie. Obdobie, keď bolo konanie prerušené po vydaní nálezu ústavného súdu, nemožno pričítať na ťarchu okresného súdu, lebo konaniu bránila zákonná prekážka. O nesústredenosti a neefektívnosti postupov okresného súdu svedčí najmä okolnosť opakovania súdnych úkonov, keď napr. 16. decembra 2008 a 19. februára 2009 zaslal odvolanie s'ťažovateľa zo 4. decembra 2008 odporcom na vyjadrenie, ďalej zrušil súdne pojednávanie nariadené na 7. január 2009, a to bez uvedenia dôvodu, 5. júna 2009 prevzal z krajského súdu spis sp. zn. 25 C/70/2004 z dôvodu podanej s'ťažnosti, ktorý po jej vybavení (14. júla 2009) nevrátil krajskému súdu, ale až po opakovaných urgenciách (6. augusta 2009, 7. septembra 2009, 8. októbra 2009) sa tak stalo až 13. októbra 2009. Okresný súd predložil 8. decembra 2009 krajskému súdu predmetný spis, aby rozhodol o podanom odvolaní, ktorý krajský súd 23. decembra 2009 vrátil okresnému súdu bez rozhodnutia o odvolaní z dôvodu chybného postupu okresného súdu v doručovaní písomnosti. Aj keď okresný súd nariadil súdne pojednávanie na 24. jún 2010, bez uvedenia dôvodu pojednávanie odročil na 23. september 2010, potom na 28. september 2010 a následne pojednávanie bolo odročené na neurčito. Okresný súd si teda nezvolil taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa s'ťažovateľ obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Z uvedeného vyplýva, že okresný súd nevyužil možnosti, ktoré mu zákon umožňoval na odstránenie prietáhov v konaní.

17. Z dosiaľ vykonaných úkonov súdu vyplýva, že okresný súd bol v spore sťažovateľa mimo času prerušenia konania v podstate nečinný. Nečinnosť okresného súdu charakterizuje konanie vedené pod sp. zn. 25 C/70/2004 ako celok, a preto ústavný súd nepovažuje za potrebné hodnotiť sporadické úkony okresného súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že okresný súd uskutočňoval súdne pojednávania, ktoré však odročoval, ale za takmer 10 rokov trvania súdneho sporu na prvom stupni okresný súd v merite veci ani raz nerozhodol.

18. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C/70/2004 došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (bod 1 výroku nálezu).

19. Aj napriek zisteniu ústavného súdu, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy okresným súdom, neprikázal mu, aby vo veci sp. zn. 25 C/70/2004 konal bez zbytočných prietáhov vzhľadom na to, že táto povinnosť mu už bola uložená nálezom ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 141/06 z 3. novembra 2006 (m. m. I. ÚS 232/05, IV. ÚS 187/05, II. ÚS 96/06, IV. ÚS 45/07, IV. ÚS 99/07). Z uvedených dôvodov ústavný súd v tejto časti rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 5 výroku tohto rozhodnutia.

20. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Sťažovateľ v sťažnosti žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 46 284 €. Pri určení primeraného finančného

zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 25 C/70/2004 a berúc do úvahy konkrétne okolnosti prípadu (správanie sťažovateľa – pozri bod 13) ústavný súd považoval priznanie sumy 2 000 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde (bod 2 výroku nálezu).

21. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Úspešnému sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom. Advokátka vykonala 2 úkony právnych služieb, a to prevzatie a prípravu zastupovania, spísanie a podanie doplnenia sťažnosti 5. novembra 2010. Odmena za jeden úkon právnych služieb v zmysle § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) je $1/6$ z výpočtového základu 721,40 € a predstavuje sumu 120,23 € + paušál 7,21 € = 127,44 €. Celková priznaná odmena za vykonané dva úkony právnej pomoci ($127,44 \text{ €} \times 2$) predstavuje sumu 254,88 €. Keďže ústavný súd po splnení podmienok ustanovil sťažovateľovi právnu zástupkyňu na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, uložil Kancelárii ústavného súdu uhradiť ustanovenej právnej zástupkyňi trovy právneho zastúpenia. Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľom rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

22. Podľa ustanovenia § 31a zákona o ústavnom súde sa na konanie pred ústavným súdom použijú primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Podľa § 148 ods. 1 OSP štát má podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil, pokiaľ u nich nie sú predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov. Vzhľadom na uvedené ústavný súd zároveň uložil okresnému súdu (v bode 4 výroku tohto rozhodnutia) povinnosť uhradiť štátu trovy právneho zastúpenia na účet ústavného súdu do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

23. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. februára 2011